

RIKOKSENTORJUNNAN ORGANISOINTI -alatyöryhmä

Pöytäkirja

25.1.2023, klo 14:30-16:00

Työryhmän kokous 1/2023

Osallistujat:

Aarne Kinnunen (OM) (pj)

Heidi Kankainen (SM)

~~Heli Nederström (OKM)~~

~~Susanna Hoikkala (STM)~~

~~Niina Huotari (VM)~~

Tuomas Pöyhönen (Poha)

Jari Yli-Pelkonen (Poha)

Janne Kivivuori (HY)

Joonas Jännäri (Kuntaliitto)

~~Kati Villgren (LUVN)~~

Markus Alanko (OM), sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esitteli kokouksen asialistaa. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Rikoksentorjunnan organisointiin liittyvien valmistelutöiden tulosten esittely

Alanko esitteli tähän asti tehtyä valmistelutyötä ja sen tuloksena syntyneitä suosituksia. Nämä suositukset ovat:

- **Rikoksentorjuntaneuvosto asetettaisiin aina hallituskaudeksi ja rikoksentorjunnan prioriteetit kirjattaisiin valtioneuvoston periaatepäätökseen hallituskauden alussa.** Uusi hallitus arvioisi hallitusohjelmassa kulloinkin keskeiset rikollisuusongelmat ja rikoksentorjunnan kehittämiskohteet sekä hyväksyisi valtioneuvoston periaatepäätöksen rikoksentorjunnan painopisteistä. Periaatepäätös valmisteltaisiin keskeisten ministeriöiden yhteistyönä. Samalla tarkasteltaisiin rikoksentorjuntaneuvoston kokoonpanoa asetettujen prioriteettien mukaisesti. Hallitusohjelmakirjausten ja valtioneuvoston periaatepäätöksen perusteella suunnattaisiin rahoitusta päätettyihin rikoksentorjunnan painopisteisiin. Toimikautensa lopuksi rikoksentorjuntaneuvosto laatisi arvion rikollisuuskehityksestä ja toteutetuista rikoksentorjuntatoimista sekä tekisi suosituksia seuraavaa hallitusohjelmaa ja hallituskautta varten

Postiosoite

Postadress

Oikeusministeriö

PL 25

FI-00023 Valtioneuvosto

Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Eteläesplanadi 10

00130 Helsinki

Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001

Internat.

+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730

Internat.

+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi

www.oikeusministerio.fi

www.justitieministeriet.fi

- **Paikallistason tukeminen rikollisuuden ehkäisytyössä.** Paikallistason tukeminen turvallisuustyössä vaati pysyviä rakenteita. Toteutettu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tarkoittaa myös valtion keskushallinnon paluuta palveluiden ohjaus- ja rahoitusvastuuseen. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö ohjaavat ja valvovat hyvinvointialueiden toimintaa. Oikeusministeriö neuvottelisi rikosentorjuntaneuvostossa tehdyn valmistelun pohjalta kyseisten ministeriöiden kanssa proaktiivisesti rikosentorjunnan ja turvallisuustyön kytkemisestä alueiden hyvinvointisuunnitelmiin ja niiden seurantaan. Kyseisessä työssä varmistettaisiin, että turvallisuussuunnittelu ja rikollisuuden ehkäisy saataisiin yhdenmukaisesti osaksi hyvinvointialueiden ja kuntien hyvinvointipolitiikkaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus antaa uusia mahdollisuuksia rikosentorjuntaan liittyvälle tietoperustaiselle työlle, koska uudet hallintorakenteet tuottavat myös omat hyvinvointi- ja turvallisuusstrategiansa. Yhteistyö 22 alueellisen vastuutahon kanssa on helpompaa kuin lähes kolmensadan kunnan kanssa, vaikka alueiden sisällekin jää huomattavia eroja. Rikosentorjuntaneuvosto muodostaisi yhdenmukaisia ja vertailun mahdollistavia seuraintaindikaattoreita, joita sekä rikosentorjuntaneuvosto että hyvinvointialueet voisivat pitkäjänteisesti hyödyntää.
- **Rikollisuuden ehkäisytyötä tekevät järjestöt ja niiden rahoitusmekanismien parantaminen.** Maassamme on lukuisia erittäin tärkeää rikosentorjuntatyötä tekeviä järjestöjä, joiden toimintaedellytyksistä tulee valtion taholta pyrkiä huolehtimaan. Oikeusministeriön myöntämät avustukset rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille ja rikollisuutta ehkäisevän työn arviointiin ovat toimineet tärkeänä yhteydenpitovälineenä rikosentorjunnan kenttään ja ne ovat lisänneet rikosentorjunnan näkyvyyttä. Jatkossa rikosentorjunnan rahoitusta olisi edellä kuvatuin tavoin perusteltua kytkeä hallitusohjelmakirjauksiin ja valtioneuvoston periaatepäätökseen rikosentorjunnasta. Olisi yhteiskunnan kokonaisedun mukaista, että rikosentorjuntaan suuntautuvia hankkeita ja toimintoja tuettaisiin aikaisempaa johdonmukaisemmin ja laajemminkin myös valtionavustuksin. Tämä edellyttäisi, että valtioneuvostotasoisesti olisi sovittava, missä määrin ja minkä sisältöisesti järjestöille suunnattuja valtionavustuksia ohjataan niin, että useiden järjestöjen tekemä rikosentorjuntatyö saisi jatkuvuutta. Rahoitussuunnitelma olisi perusteltua kytkeä edellä mainittuun hallitusohjelmatyöskentelyyn ja valtioneuvoston periaatepäätökseen rikosentorjunnasta. Rikosentorjuntaneuvosto valmistelisi esitykset, joilla rikosentorjuntatyön rahoitusmallit varmistettaisiin ja koordinoitaisiin. Valmistelun tueksi käynnistettäisiin rikollisuuden ja sen torjunnan kustannuksista tutkimushanke siitä, minkälaisia säästöjä rikosriskeihin varhain puuttumisella voidaan saavuttaa.
- **Tiedolla johtaminen.** Rikosentorjuntatyötä tulisi suunnitella ja kehittää rikollisuuteen liittyvän tilasto- ja tutkimustiedon avulla. Rikosentorjuntatyön tulee pohjautua tuoreisiin tutkimuksiin rikollisuutta aiheuttavista ja ylläpitävistä tekijöistä ja rakenteista. Oikeusministeriön, sisäministeriön ja sektoritutkimuslaitosten tiedonhankintaa, tilastointia ja tiedon analysointia voisi olla perusteltua joiltakin osin yhdistää. Erityisen tärkeää olisi turvata olemassa olevien kansallisten rikollisuuden osoittimien ja niiden sisältämien aikasarjojen jatkuvuus. Rikosentorjuntaneuvosto voisi tehdä tätä koskevia ehdotuksia. Rikosentorjuntaneuvosto ja sen sihteeristö toimisi keskeisenä tutkimuksen kokoajana, tilaajana ja seurajana. Rikosentorjuntaneuvostolla ja sen sihteeristöllä olisi tärkeä rooli tiedon jakajana kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Myös paikallisten tai alueellisten hankkeiden arviointitutkimus olisi osa toimintamallia. Tutkimustiedon jakamiseen rikosentorjuntaneuvosto tarvitsisi tehokasta ja monipuolista viestintää. Nykyään käytössä olevat viestintäkanavat Haaste-lehti, Rikosentorjunta.fi-sivusto, uutiskirje ja Twitter-tili olisivat jatkossakin tässä tärkeitä. Samalla rikosentorjuntaneuvosto aktiivisesti seuraisi, mitkä jo käytössä olevat tai uudet kanavat tulevaisuudessa tavoittavat kohdeyleisön parhaiten

Keskustelussa todettiin, että nämä suositukset toimivat työryhmän työn pohjana, mutta työryhmä voi esittää uusia suosituksia ja ehdottaa muokkauksia nykyisiin suosituksiin.

3. Työryhmän tehtävät ja työsuunnitelma

Alanko esitteli työryhmän työsuunnitelman luonnosta. Työryhmä tulisi kokoontumaan kevään aikana keskimäärin kahden viikon välein. Käytiin läpi alustavat aiheet ja tavoitteet jokaiselle kevään kokoukselle. Todettiin, että työsuunnitelmaan voi tulla muutoksia työn edetessä.

4. Seuraavat kokoukset

8.2 klo 10:30-12:00

15.2 klo 10:00-12:00

1.3 klo 10:00-12:00

15.3 klo 10:00-12:00

29.3 klo 10:00-12:00

19.4 klo 11:00-12:30

5. Muut asiat

Ei ollut muita asioita

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:50